

244

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK ÜNNEPE

Néphadseregünk április 4-i díszszemléje

A Sztálin-szobor mellvédjén: Janza Károly altábornagy, Piros László altábornagy, Szabó István altábornagy, Nógrádi Sándor altábornagy, Zsofinyecz Mihály, Hegedüs András, Dobi István, Rákosi Mátyas, Bata István altábornagy, Nagy Imre, Gerő Ernő, Hidas István, Földvári Rudolf, Vég Béla, Ács Lajos, Apró Antal, Kristóf István, Pongrácz Kálmán, Szalai Béla

(Rév Miklós felvétele)

Szabadságunk kilencedik születésnapján néphadseregünk ünnepi szemléet tartott.

Már a korareggeli órákban az emberek tíz- és tízezeri igyekeztek a főváros minden részéből a Sztálin-tér felé. Ötvenezer dolgozó hitott meg az MDP Központi Vezetősége és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa a díszszemle megtekintésére. A kongresszusi verseny hősei, a munkások, értelmiségiek legjobbjai foglaltak helyet a két díszemelvényen, s ezekkel szemközt, végig a hatalmas tér szegélyén. Már félnyolc tájban többrezt figyelték az órszög-váltás szép pillanatait a szobor előtt. Sztálin emlékművét rózsaszínű virágok koszorúja övezi. A téren egymásután sorakoznak fel a díszalakulatok: balfelől az akadémiák, tisztiiskolák, jobbra a lövészek, hadihajósok, határőrök és a belső karhatalom díszszázalói. A várakozás percében az alakulatok hársány hangon üdvözlik egymást.

...Derűsek az arcok, lent a téren.éppúgy, mint a tribünökön. A felhőkön áttörnek a bágyadt, koratavaszi napsugarak, s megcsil-

lannak a szuronyok hegyén, a kivont kardok pengéjén.

Pontosan kilenc óra. Az emlékmű mellvédjén már ott áll Rákosi Mátyas elvtárs, Nagy Imre elvtárs, Dobi István elvtárs, Gerő Ernő elvtárs, Hegedüs András elvtárs, Apró Antal elvtárs, Ács Lajos elvtárs, Hidas István elvtárs, Zsofinyecz Mihály elvtárs, Földvári Rudolf elvtárs, Kristóf István elvtárs, Szalai Béla elvtárs, Vég Béla elvtárs, Nógrádi Sándor altábornagy, Piros László altábornagy, Szabó István altábornagy, Janza Károly altábornagy és Pongrácz Kálmán elvtárs. Kétoldalt, a díszemelvényeken, a meghívott közönség soraiban helyet foglaltak a külföldi államok budapesti diplomáciai képviselői.

Hármas kürtöző harsan. A díszszemle parancsnokának vezényszavára feszes vigyázba merevednek a teret betöltő sorok, kirepülnek hüvelyükből, s magasba emelkednek a kardok. Az ötszáztagú zenekar a Rákóczi-indulót játssza. A térre gördül Bata István altábornagy, honvédelmi miniszter gépkocsija, s a szobor előtt a díszszemle parancsnoka jelentést tesz:

— Altábornagy elvtárs, Székely Béla vezérőrnagy, jelentem, néphadseregünk díszalakulatai hazánk felszabadulásának kilencedik évfordulóján, parancsára, díszszemlére együttállnak.

Bata István elvtárs ezután üdvözli a felsorakozott alakulatokat: — Jóreggelt elvtársak!

A harcosok válasza mint egyetlen hatalmas kiáltás zúg át a téren: — Erőt, egészséget altábornagy elvtárs!

— Akadémiák, tisztiiskolák! Üdvözöllek benneteket hazánk felszabadulásának kilencedik évfordulóján — folytatja a honvédelmi miniszter. Feleletül sokezer ajakról egyszerre röppen fel a «Hajrá!», elnyomva a patkózó induló hangjait. Bata elvtárs sorra köszönti a huszárok, páncélosok, tüzerek, légvédelmi tüzerek, gépkocsizó-lövészek és ejtőernyősök, lövészek és hadihajósok, határőrök és a belső karhatalom díszalakulatait, majd felmegy az emlékmű mellvédjére. A harcosok háromszor elfújják a Kossuth-díszjelet. Ezután a honvédelmi miniszter beszédet mond:

venni a kollektív európai biztonsági egyezményben.

A békeszerető magyar nép, a nemzetközi feszültség enyhítését szolgáló legmesszebbmenő törekvéssel egy időben gondoskodik államunk védelmi erejének állandó növeléséről is.

A magyar néphadsereg hazánk függetlenségének és a béke megszilárdításának hű védelmezője. Népünk szereti hadseregét és bizalommal tekint rá.

A magyar néphadsereg harcosai, tiszteltyesei, tisztjei és táborknoki mindent megtesznek azért, hogy méltók legyenek népünk szeretetére és bizalmára, határtalan lelkesedéssel és szívósan tökéletesítik

katonai és politikai ismereteiket és harc-készültségüket.

Elvtársak!

Az ezekben a napokban egyre szélesebben kibontakozó kongresszusi verseny bizonyítja, hogy népünk szilárdan tömörül szeretett pártja köré, tántoríthatatlanul követi népköztársaságunk kormányát a nemzeti felemelkedés nagyszerű útján.

Eljen felszabadulásunk kilencedik évfordulója!

Eljen a dicső magyar nép és a népéhez hű magyar néphadsereg!

Eljen hazánk felszabadítója, a népek békéjének szilárd őre, a kommunizmust diadalmasan építő Szovjetunió!

Eljen a magyar nép és kipróbált vezetője, a Magyar Dolgozók Pártja!

Eljen a Magyar Népköztársaság!

Előre a néppel, újabb sikerek és győzelmek felé!

Hajrá!

Háromszoros «hajrá» zúg fel szerte a hatalmas téren, szinte versenyt zeng a nézők hosszantartó, lelkes tapsával. Azután felcsendül a magyar, majd a szovjet himnusz, s közben a tüzéség díszlövészei remegtetik meg a levegőt. A díszszemle parancsnokának vezényszavára most a felsorakozott alakulatok elvonulnak a térről. Kezdődik a díszmenet.

A díszmenet

Bata István elvtárs altábornagy, honvédelmi miniszter beszéde

Elvtársak!

Harcosok, tiszteltyettesek, tiszték, táborknokok!

Budapest dolgozó népe!

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa nevében szeretettel köszöntöm önöket, hazánk felszabadítása kilencedik évfordulójának nagy ünnepén.

Mint a többi népi demokratikus ország, hazánk is a Szovjetunióval a hitleri fasizmus felett aratott győzelem eredményeként szabadult meg a rabságtól és elnyomástól.

E dicső győzelem hozta meg a mi számunkra is a szabadságot, melyért elődeink — Rákóczi kurucai, az 1848—1849-es szabadságharc hős honvédei, az 1919-es magyar tanács hatalom dicső katonái oly bőven ontották véréket.

Az egész dolgozó magyar nép egyembérenként vallja legdrágább kincsének szabadságát, hazánk nemzeti függetlenségét.

A Magyar Népköztársaságban megtestesülő népi demokrácia viszonyai mellett egyre gazdagabban bontakozik ki a magyar nép alkotóereje és a termelés frontján végzett szorgalmas és odaadó munkával köszönti népünk április 4-ét, hazánk felszabadulásának nagy ünnepét.

Hazánk felszabadulása óta, pártunk és kormányunk vezetése alatt, a magyar nép hatalmas sikereket ért el az ország gazdasági és kulturális felemelkedése terén.

Ezért élvezze forradalmi harcokban edzett pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Népköztársaság kormányának népünk osztatlan bizalmát és támogatását.

Felszabadulásunk kilencedik évfordulóját népi demokráciánk fejlődésének új szakaszában ünnepeljük. Olyan szakaszban, amikor fokozottan szem előtt tartva a szocializmus gazdasági alaptörvényét, állandóan növeljük dolgozó népünk életszínvonalát. Kormányprogramunk végrehajtása folytán népünk szabad életéhez egyre fokozódó jólét párosul.

A nép szabadsága és jóléte — ez népi államunk erejének forrása, ez teszi népi demokratikus rendszerünket megingathatatlaná és legyőzhetetlenné.

Dolgozó népünk nagyszerű munkateljesítményekkel válaszol az üzemekben, a földeken, a tudományos intézetekben egyaránt pártunk Központi Vezetősége június 28-i történelmi jelentőségű határozatán nyugvó kormányprogramunkra,

Soha még népünk nem volt olyan egységes, mint most a párt határozatainak, a kormány programjának megvalósításában.

A kormány rendeletei, az eddigi árleszállítások, a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó intézkedések, a szocializmus építésének továbbfejlesztése nagy mértékben növelik népünk alkotókedvét, erősítik népi demokratikus államunk alapját, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségét, a nemzet egységét.

Elvtársak!

Legnagyobb nemzeti ünnepünkön arra is emlékeznünk kell, hogy eddigi eredményeinket megalkuvás nélküli harcban értük el.

Tudjuk, hogy vannak, akiknek nem tesz szik népünk szabad fejlődése, forrón szeretett hazánk függetlensége.

A Szovjetunió vezette hatalmas békétábor az utóbbi időben jelentős eredményeket ért el a nemzetközi feszültség enyhítése terén.

Különösen jelentős nemzetközi politikai esemény a genfi öthatalmi értekezletre vonatkozó megállapodás, amelyen a Kínai Népköztársaság mint egyenjogú hatalom vesz részt.

Azonban a négy külügyminiszter berlini értekezlete megmutatta azt is, hogy az imperialisták nem mondtak le a népek békéje ellen irányuló sötét terveikről, az agresszív katonai csoportosulások szervezéséről, a német militarizmus feltámasztásáról.

A magyar népet a német militarizmus már két esetben súlyos nemzeti katasztrófába sodorta.

A német militarizmus feltámasztása ma is közvetlenül veszélyeztetné hazánk függetlenségét, szuverénitását. Ezért tiltakozunk minden erőnkkel a német militarizmus újjáélesztése ellen.

A Magyar Népköztársaság kormánya újból félreérthetetlenül hitelt tett a béke mellett, amikor a közelmúltban kiadott nyilatkozatában kijelentette, hogy részt kíván

A csend csak másodpercekig tart. Távoli zúgás hallatszik, de nem a földről — a magasból. Repülőraj közeledik: a középső gépen népköztársaságunk címeres lobogóját, a két szélsőn pedig vörös zászlót lenget a szél. Nyomukban feltűnik, vörösfestett tőrrel és szárnnyal, két lökhajtásos vadászgép kísérőben, a repülődíszalakulatok vezérgépe. S most már tíz- és tízezer szempár kémleli az eget, amelyen egymásután jelennek meg légierőnk büszkeségei. Csatarepülő, majd bombázók, hat-hat sorban. Utánuk lökhajtásos vadászgépek következnek. Három lökhajtásos gép műrepülést végez: egészen alacsonyan szállva ér a tér fölé, majd hirtelen meredeken magasbalendülve eltűnik a felhők között.

Ezalatt idelenn ismét megelevenedik a tér. Dobosok díszszázada nyitja meg a menetet. Mögöttük a «Dózsa» lövésztiszti iskola növendékei megfakult, szakadozott zászlókat hoznak. Az első kettő alatt az 1919-es Vörös Hadsereg hős proletárharcosai védelmezték a Magyar Tanácsköztársaságot; a többi 24 zászló Kossuth katonáit vezette rohamra az idegen elnyomók ellen. Ezek a zászlók, itt a díszmenet élén, ékeszólóan jelképezik, hogy néphadseregünk 1848—1849 és 1919 eszméi és hősei örökösének és követőjének vallja magát.

Egymásután vonulnak el a katonai akadémiák növendékei. Elöl a Honvéd Akadémia tiszti díszszázalója kivont karddal, a Telefongyár munkásaitól kapott csapat-

zászlóval, majd a Sztálin Katonai-Politikai Akadémia díszegysége. A «Dózsa» lövésztiszti iskola hallgatói előreszegett szuronnal lépnek el. Lelekes taps üdvözli a «Bem» légvédelmi tüzérszti iskola, valamint a «Petőfi» katonai politikai tisztiiskola és a «Gábor Aron» tüzértechnikus tisztiiskola példás rendben, fegyelmezetten vonuló növendékeit. S a taps még csak erősödik, amikor a «II. Rákóczi Ferenc» katonai középiskola díszszázalója ér a tér közepére. Az iskola növendékei elősöztben vesznek részt díszszemlén, legtöbbszörük 14—16 éves. A budapestiek megismerték és megszerették ezeket a derisarcú, keményen, katonásan lépő fiúkat, s amerre feltűnnek az utcákon csinos, kék egyenruhájukban, vöröscsíkos hosszú nadrágjukban — «kis táborknokoknak» becézik őket... A díszszázalój élén viszik a csapatzászlót, amelyet alig néhány napja vettek át ünnepélyesen az IKARUS-gyár dolgozóitól.

A lövészek díszszázada közeledik. Mielőtt az emelvény elé érnének, hirtelen lekerülnek a vállakról a puskák, s «szuronyt szegez»-állásba merevednek. Előrelendül a tiszték kardja is, s az arcok jobbra, az emlékmű felé fordulnak. Utánuk a villogó fegyveres hadihajósok, s mögöttük a határőrök léptei dübörögnek.

Kürtöző hangzik. A távolból patkócsatogás hallatszik. A zenekar a lovassági indulót játssza. «Jönnek a huszárok» —

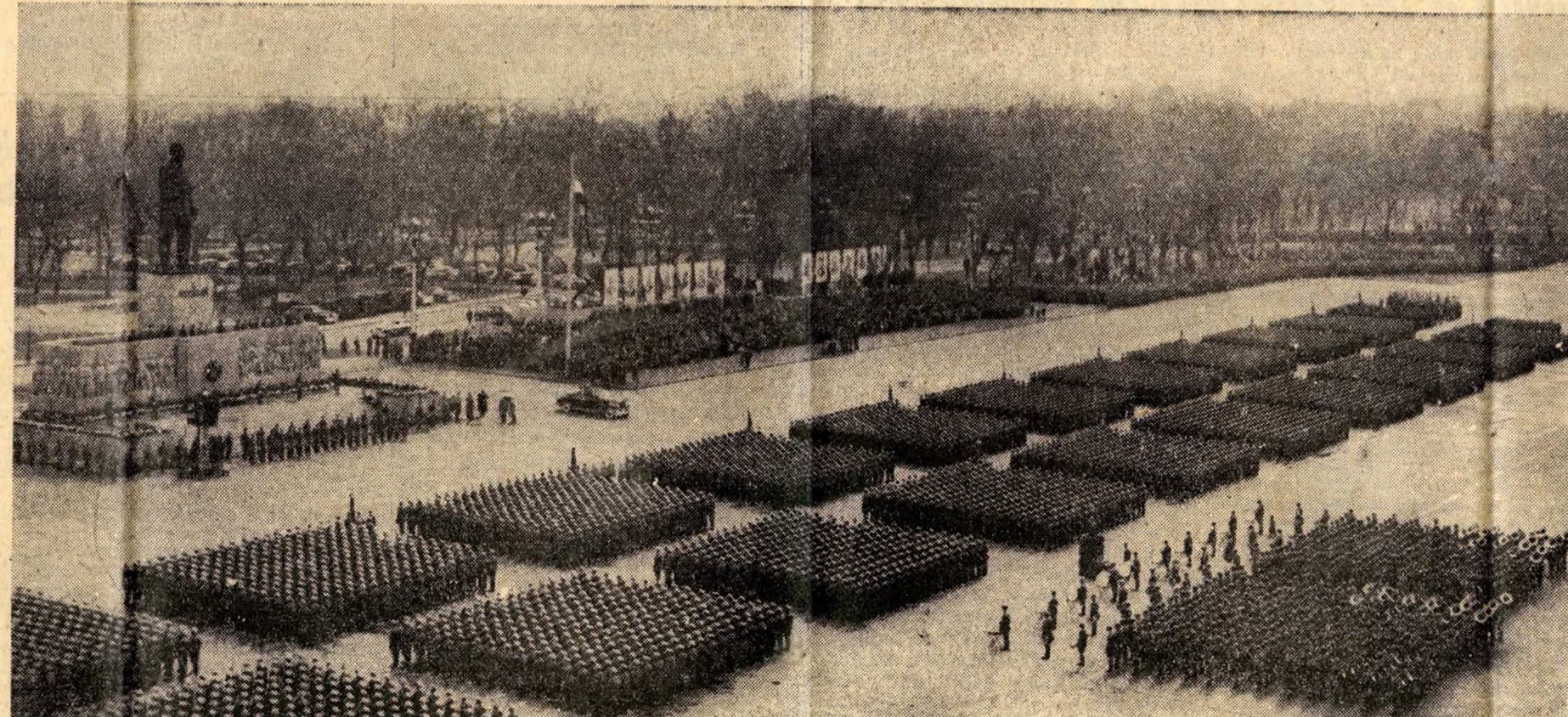
adják szájról szájról a tribünökön. Jönnek. Az élén a kürtösök csoportja. A világosszürke lovakon a negyvennyolcas vöröscsíkos örökösök ülnek — dicső elődeik híres öltözetében: piros csákó, kék mente, piros nadrág, a ló hátán piros dísztakaró. Szem-szívet gyönyörködttető látvány. Nem is szűnt a taps akkor sem, amikor már az «1954-es huszárok», néphadseregünk lovasai tűnnek fel sárgaszegélyes sapkában, kivont karddal a kezükben.

Felcsendül a tüzerek indulója. S már jönnek is, akiknek szól. Elöl a páncéltörők. A parancsnoki gépkocsi után motorkerékpáros hírvivők haladnak, nyomukban gépkocsi hozza a csapatzászlót. Azután hármas oszlopban a páncéltörő ágyút vontató gépkocsik következnek, rajtuk feszes ülésben a fővetéssel tisztelgő harcosok. Majd a különböző úrméretű tarackok vonulnak fel. Utánuk — nagy tapstól kísérvé — a szovjetvétel, a második világháborúban oly nagy hírnevet szerzett «katyusák». Csapatzászlójukon felirat hirteti: a MÁV Északi Járműjavító dolgozóinak ajándéka. Hirteti ez a zászló — akárcsak a többiek, amelyeket a különböző alakulatok élén visznek — hogy a munkásság, az egész dolgozó nép őszintén szereti hadseregét, a annak fegyvereit, mert ezek a fegyverek a szabad, békés életet őrzik.

Most a nehéztüzérség, majd a légvédelmi tüzerek fegyverzetét menetet tapsolják meg a nézők. A gépkocsizó lövészek jönnek, élükön rejtőruházatba öltözött motoros felderítők, minden motorkerékpár oldalocsiján golyószóró. A rajgépkocsik tetején géppuska, mögötte feszes vigyázban áll az irányzó. Az aknavetők, a páncéltörő lövegek sora után az ejtőernyősök jönnek. Hátukon ott az ejtőernyő, vállukon a géppisztoly szíja feszül, lelkes taps köszönti őket mindenütt.

Elcsendesedik a tér, de csak egy-két percre. A zenekar rázendít a páncélosok indulójára. Minden tekintet arrafelé fordul, ahonnan az egyre erősödő dübörgés hallatszik. Megjelenik az első páncélcsovi, nyitott tornyában ott áll a parancsnok és politikai helyettese. Azután hármas sorokban, először a könnyű rohamlövegek, majd a közepes méretű harckocsik vonulnak el. A nehéz harckocsik és nehéz rohamlövegek tornyából légvédelmi géppuska nyúl a magasba. A páncélcsovi oldaláról messzire látszik néphadseregünk jelvénye, a piros-fehér-zöld csikokkal övezett ötágú vörös csillag.

Elhaladt az utolsó páncélos egység is a díszemelvény előtt. Sokan még most sem tudják levenni róla a szemüket. Közben a zenekar már ismét a Rákóczi-indulót játssza, s kifelé indul a térről. Az emlékmű előtt megzendülnek a harsonák; a díszszemle véget ért.

Katonai díszszemle a Sztálin-téren

(Kért Dániel felvétele)